

ਅਸੀਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ?

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ 'ਬੰਡੇ'

ਹਰ ਸਾਲ ਤੇਰਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ੋਰਗੁਲ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੌਜ ਮੇਲੇ ਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਦਿਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਸਤਹੀਣ ਹੋਈ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੇ ਜਾਰਸ਼ਾਹੀ, ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਗਲਬੇ 'ਚੋਂ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕਾਮਰੋਡ ਮਰਦ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿੱਚੇ ਸੰਗਰਾਮ ਤੋਂ ਦੇ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਿਛਲਖੁਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟ ਕੇ ਤੋਹਮਤਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿੱਗੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਹਮਤਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬਾਂ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਸ ਲਈ ਸਾਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਹੰਗਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਮੰਚਨ ਕਰਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਚਿਣਗ ਸੀ ਕਿ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਪੈਰ ਉਖੜ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਛੇੜੀ ਜੰਗਾਜੂ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪਰਮ ਮਨੁੱਖ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਸੂਰਮਾ ਉਠ ਸਕੇ ਜੋ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਨ ਕੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵਾਂਗ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਕੇ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅੱਧ ਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਰਕਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜਿਹੀਆਂ ਵੀਰਾਗਣਾਂ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਤੇ ਰੁੱਸੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੇਦਾਵਾ ਪੜਵਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਅਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਰੱਖੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਦ ਬਾਬਾ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਗੁਰਦਾਸ ਜੰਗਲ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚੋਂ ਸਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਡਾ. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਸਰਹਿੰਦੀ ਦੇ ਖੋਜ ਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਨਾ-ਸੁਕਰਿਆਂ ਦੀ ਕਾਂਗਿਆਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅੱਜ 316ਵੀਂ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬੂਟਾ ਕੋਈ ਬੂਟ ਹਰਿਆ ਰਹਿਓ ਕੇ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬੇਬਸੀ ਦੀਆਂ ਕਚੀਚੀਆਂ ਲੈਂਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖਪਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਕੀ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਜੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਹਵਾ 'ਚ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਚੱਕਰ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਗਾਰੇ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਛੇੜਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ (ਨਿਹੰਗ) ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੌਜੂਦ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੱਤ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾ ਕੇ

ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੇ ਬਰਛੋ-ਨੇਜੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਿੰਘ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਥੀ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਬੰਨੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਵਚ ਨੂੰ ਵਿੰਨ ਕੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲ ਖੁਰੀ ਮੁੜਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਅੱਜ ਨੌਤੀ ਸੌ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਕੋਲ, ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਜੱਥਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਹੈ? ਇਹ ਦੇਖ ਹਰ ਚੇਤਨ ਜਿਹਨ 'ਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ?

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਉੱਝਾਂ ਲਾਈਆਂ ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਨਮੀਆਂ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਿਆ ਰਹੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਦ 1699 ਵਿਚ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਈ ਸਿੰਘ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਕੋਲ ਵੀ ਗਏ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਲਈ ਤੋਰਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਚੱਪਾ ਚੱਪਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਭਰੇ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ ਲੰਘੇ ਤਜਰਬੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਿ ਇਸ ਮੰਗ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨੋਰਥ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਉਸਾਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜੇਗਾ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂਬੱਧੀ ਘੇਰਾ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਗਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ 'ਮੇਰਾ ਮੁਝ ਮੇਂ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੈ ਸੋ, ਤੇਰਾ ਤੇਰਾ ਤੁਝ ਕੇ ਸੌਪ ਕੇ ਕਿਆ ਲਾਗੇ ਮੇਰਾ' ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਹਿਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾਦੀ ਜੀ (ਮਾਤਾ ਗੁੱਜਰ ਕੌਰ ਨਾਲ) ਗੁਰੂ ਦੇ ਘਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਦਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਹੂਤੀ ਦੇ ਗਏ। ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਏਕੋਟ, ਤਖਤਪੁਰਾ, ਮਧੋਕੇ, ਦੀਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਸੰਗਰਾਮੀ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹਕੂਮਤੀ ਜਬਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਮਿੱਠਾ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਵਿਚ ਨਿੱਘਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਬਦਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੁਲਾੜੀ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਗੰਨੇ ਵਾਂਗ ਨਪੀੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਡਾ ਹੈ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਂਵਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਹਕੂਮਤ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਲਏ ਹਨ ਕਿਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣ। ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਦੱਸ ਕਿ

ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਣ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਾਂਭ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿੰਘ ਸਰਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਫੈਲਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗਲਤ ਤੋਹਮਤ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੇਲ ਵਿਚ ਬਾਂਹ ਲਿਖੇੜ ਕੇ ਤਿਲਾਂ ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਐਨੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਇਕ ਆਪੁ ਘੜੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਗਾ ਕੇ ਜਿਥੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਸਾਡੀ ਜਹਿਨੀਅਤ ਵਿਚ ਨਫ਼ਰਤ ਵੀ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਿਥੀਏ ਵਰਗੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਵਰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ ਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂਰੇ ਮਾਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਪੀਰ ਬੱਧੂ ਸ਼ਾਹ, ਗਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਨਬੀ ਖਾਂ ਵਰਗੇ ਸਾਬੀ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਰਗੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿੱਚੀ ਲੜਾਈ ਕਿੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇ ਕੋਈ ਨਾ ਦਿਸੇ ਬਾਹਰਾ ਜੀਓ ॥

ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਫਾੜਿਆ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਤੋਹਾਨ ਕੀਤੀ। ਤੇ ਸਾਰੇ 1947 ਦੇ ਸਿੱਖ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਪਾੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਾਰੇ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਸਾਬੀ ਜੋ ਚੌਧਰੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸੁਲਾਇਆ ਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾ ਲਈ ਜਾਵੇ ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖਾਵੰਦ ਆਰਾਮ ਫੁਰਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।" ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ

ਇਸ ਚੌਧਰੀ ਵਰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਦਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਬੀ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਹਨ। ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਹਨ ਜੋ ਮੋਟੀ ਅਫੀਮ ਖਾਂਦੇ ਸਨ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਖਰ ਖਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਜਿਸਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਨਹੀਂ ਅਕਬਰ ਵਰਗੀ ਫੌਜ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਜੈਮੱਲ ਤੇ ਫੀਤਾ ਚੰਦ ਤੋਂ ਧੀ ਦਾ ਡੋਲਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਲੜੀ ਨੂੰ

ਜਬਰੀ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚਿਓ ਕਿ ਅਕਬਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਚ ਤੇ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਰਹਿ ਗਿਆ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਪਰਾਈ ਔਰਤ ਜਾਂ ਬੱਚੀ ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਗ਼ਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੁਗ਼ਲ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਖੋਕੇ ਨਾਲ ਠੋਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਹ ਖੋਜੀਆਂ ਕਿਉਂ ਉਡੀਆਂ?

ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਤਿਮ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਗੀਠਾ ਨਾ ਫਰੋਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਦ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਗੀਠਾ ਫਰੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਕੀ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਐਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਰੱਤ ਰੰਗੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ 13-17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆ ਕੇ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਹਕੂਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਚਿਣਗ ਭਰੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਬਲਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਵਾਮ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ 2004 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। 1999 ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ 300 ਸਾਲਾਂ ਵਰਗੇਵ ਮਨਾਈ ਗਈ ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਬਾਣੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੇਚਣ ਲਈ ਬਖਸ਼ੇ ਸਨ? ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਤਜਾਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੋਟਾ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਲਕਾਂ ਆਫਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ